

גליון 27, 8 ביולי 2009

מי ישלם פחות מסים ומי ישלם יותר?

ממשלת נתניהו מתייחסת רק למשבר הכנסותיה . האבטלה המתרחבת ומשבר ההכנסות והפנסיה של העובדים – לא מעניינים אותה.

ברחבי העולם מתמודדות ממשלות בורגניות עם המשבר הכלכלי בכלים יוצאי דופן מבחינתן: הלאמה של בנקים וחברות, הגדלת התקציבים לסיוע למובטלים ולהכשרה מקצועית, יוזמות של עבודות ציבוריות. בישראל, לעומת זאת, מכהנת ממשלה ימנית, המקדשת את המדיניות הניאו-ליברלית, ואינה מתכוונת לסטות ממנה אפילו נוכח משבר כלכלי וגידול באבטלה.

הדבר המאפיין את תקציב המדינה 2009-2010, העומד בפני השלמת חקיקתו, הוא הטלת מלוא כובד המשבר הכלכלי והירידה בהכנסות ממסים הנובעת ממנו - על כתפי העובדים, תוך המשך מתן הטבות המס לעשירים.

עוד לפני שהושלמה החקיקה של סעיפי התקציב ו"חוק ההסדרים", כבר נכנסה לתוקפה העלאת מס ערך מוסף מ-15.5% ל-16.5%. כתוצאה מכך התייקרו כל המוצרים והשירותים, לעתים בלמעלה מ-1%. העלאת המע"מ תגבה מהציבור מס נוסף בסכום של 3.6 מיליארד שקלים.

מסים נוספים שהוטלו עוד בטרם אישור התקציב הם – העלאת המס על הדלק ב-30 אגורות לליטר, שתגבה מהציבור עוד מיליארד שקל כמס דלק; והעלאת המס על הסיגריות – מס נוסף של 400 מיליון שקל.

בדיוני התקציב בכנסת כלולים עוד מסים, שהחמורים ביניהם – "מס הבצורת" בצורת היטל על צריכת מים מעל לסף מסויים (שעליו יש ויכוח), והעלאת מס הבריאות, המוטל על השכבות המוחלשות בחברה בצורת תשלום קבוע של 90 שקל לחודש למי ששכרו לחודש פחות מ-2,775 שקל. שני המסים האלה, שיפגעו בעיקר בשכבות העניות, אמורים לגבות מהציבור בין 1.2 ל-1.5 מיליארד שקל.

ועוד לא הזכרנו את התוכנית להטלת מע"מ על פירות וירקות, האמורה להכניס לאוצר כ-2 מיליארד שקלים בשנה.

סך כל המסים החדשים האלה הוא כ-8 מיליארד שקלים בשנה. מרביתם הם מסים על הוצאה (מע"מ, מים, דלק, סיגריות), שהם המסים הרגרסיביים ביותר, שכן הם מוטלים בשווה על עשירים ועניים.

לכך יש להוסיף, כי רק מחצית הגידול בהכנסות ממס הבריאות תועבר לקופות החולים, והמחצית תישאר באוצר. משמעות הדבר היא, שמס הבריאות, במקום לשמש את יעודו – מימון שירותי הבריאות, הופך להיות עוד מס שייכנס לקופת האוצר.

בעוד היא מעלה את המסים על המוני העם, מתעקשת הממשלה להמשיך במתווה של הטבות מס גדלות לבעלי הכנסות גבוהות, שישלמו פחות ופחות מס הכנסה ומס חברות. הטענה היא, שהפחתת מסים תסייע לצמיחה. אך האוצר אינו מסביר, מדוע הפחתות המס הנדיבות עד כה לא מנעו את המשבר הכלכלי, הפיטורים והגידול באבטלה. האוצר גם אינו מסביר, מדוע אינו מעלה במעט את מס ההכנסה ומס החברות, ובכך מייתר את הצורך בהטלת מסים על מים, בריאות, ירקות ופירות, דלק ועוד.

תמר גוז'נסקי

נגד התוכנית הכלכלית של ביבי
נאבקים על החברה
מצילים את הדמוקרטיה

הפנינג מחאה בתל-אביב

ביום ה', 9 ביולי, בשעה 19.00,
בשד' רוטשילד פינת הרצל

בהשתתפות פוליטיקאים ואמנים

האירוע ביוזמת "אפשר אחרת", המאגדת פעילים במפלגות (מק"י וחד"ש, מרצ) ובארגוני שלום, חברה וסביבה

****

הפנינג מחאה נגד תקציב המדינה

יתקיים בשוק מחנה יהודה ובקפה אברהם בירושלים
ביום ד', 8 ביולי, משעה 17.00,
ביוזמת ההתארגנות "חברה אחרת אפשרית"

הפיכה בהונדורס: חזרה לרפובליקת בננות

צ'אבס: "כשהאוליגרכים שוברים את כללי המשחק – לעם מותר להתנגד".

"חזרה לרפובליקת בננות" - זו השורה התחתונה של הכרוזים שהפיצו בשבוע שעבר ברחבי הונדורס פעילי שמאל, אנשי איגודים מקצועיים וסטודנטים המתנגדים להפיכה הצבאית, שהדיחה את הנשיא הנבחר **חוסה מנואל סלאיה**. רפובליקת בננות הוא כינוי גנאי, הנפוץ למדי בשפה העברית, כדי לתאר משטר כושל ומושחת המאופיין בהיעדר דמוקרטיה, בחוסר יציבות, בריכוז העושר בידיים מעטות, בשחיתות, בשימוש בצבא לדיכוי העם ובהתערבות בוטה מצד האימפריאליזם האמריקאי. בקובה של טרום המהפכה הסוציאליסטית, נהוג היה להצביע לעבר שגרירות ארה"ב ולציין: "שם מתקבלות כל ההחלטות".

מקור הביטוי "רפובליקת בננות" במדינות מרכז אמריקה של סוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20 ובראשן הונדורס. בהונדורס אקלים ואדמה פורייה, המתאימים לגידול בננות. אך הייתה זו מדינה מושחתת, שנשלטה בידי קבוצה קטנה של אוליגרכים בעלי אדמות, שנעזרו בכוחות צבא שהפעילו טרור כלפי העובדים והאיכרים. מיעוט של בעלי ההון בהונדורס שלט על אוכלוסייה ענייה ובלתי משכילה. את העובדות האלה ניצל תאגיד אמריקאי בעל משאבים כספיים רבים וכושר ארגון בשם "חברת הפירות המאוחדת" ("יונייטד פרויט"). התאגיד קיבל מממשלות הונדורס את הזכויות לעבד את הקרקעות הפוריות והקים מערכת לייצוא בננות. התאגיד השתלט באופן הדרגתי על כלכלת הונדורס, ובסיוע כוחות ביטחון פרטיים, דיכא ניסיונות של העובדים ושל האיכרים להתארגן נגדו. התאגיד השתלט גם על הפוליטיקה המקומית. בשנת 1910, סירב נשיא הונדורס דאז לתת לתאגיד הקלות מס. בתגובה, שכר התאגיד שכירי חרב, שהדיחו את הנשיא המכהן לטובת נשיא ממונה, אשר ויתר לתאגיד על תשלום מסים ל-25 שנה. נשמע מוכר? ב-28.6 נעצר הנשיא חוסה מנואל סלאיה בידי הצבא וגורש מארצו.

עם חטיפת הנשיא וגירושו מהמדינה, פרצו הפגנות ומחאות. השביתה הכללית והשביתה בכל המוסדות להשכלה הגבוהה נמשכות בעת כתיבת שורות אלה.

העילה להפיכה הייתה רצונו של הנשיא לערוך שינויים בחוקת המדינה באמצעות משאל עם. למרות התנגדות עזה למהלך בקרב חברי מפלגתו, בקונגרס, בצבא ובבית המשפט העליון במדינה - החליט סלאיה לקיים בכל זאת את משאל העם בדבר הרפורמה החוקתית. בית המשפט העליון פסק כי למשאל העם לא יהיה תוקף חוקי. בשבוע שקדם להפיכה פיטר סלאיה את מפקד הצבא, הגנרל רומיאו וסקס, לאחר שזה סירב לסייע לו בעריכת משאל העם ואיים בהפיכה.

סלאיה אמר בראיון לעיתון הספרדי רב התפוצה "אל פאיס", שעות ספורות לפני ההפיכה, וכאשר הידיעות אודותיה היו נחלת הכלל, כי אין לו כל כוונה להתמודד מחדש לנשיאות. למרות זאת, מפלגות האופוזיציה טוענות, כי משאל העם נועד להשאירו בתפקיד גם לאחר הבחירות הכלליות שנקבעו לנובמבר. הנה עוד כמה מתשובות הנשיא לשאלות הכתב הספרדי:

אינך איש שמאל, מפלגתך היא מפלגה שמרנית, ובבחירות הצגת את עצמך כשמרן...

נכון מאוד, באתי מהמגזרים השמרניים ביותר של הונדורס.

ועכשיו אתה ניצב בקוטב ההפוך...

אני חייב להודות, שרציתי לבצע כמה שינויים מבפנים, בתוך השיטה הניאו-ליברלית. אבל זה בלתי אפשרי. בעלי ההון אינם מוכנים לוותר ולו על סנט אחד. הם חומדים את כל העושר ואינם מוכנים לוותר. הדרך היחידה לקדם שינויים חברתיים היא לקרוא לדגל את העם.

מי עומד מאחורי ניסיונות ההפיכה?

לצערי, כל מנגנוני המשטר הקפיטליסטי: הצבא, המפלגות הגדולות, בית המשפט העליון. כולם גויסו, כדי למנוע את השינויים החברתיים הנחוצים.

כאמור, כמה שעות לאחר שהתראיין, גורש סלאיה ממולדתו. סלאיה סיפר מאוחר יותר, כי התעורר במיטתו לקול יריות. הוא הוסיף כי נחטף בידי חיילים, ואישר ששומרי ראשו נאבקו בחיילים במשך חצי שעה אך לשווא. סלאיה חזר והדגיש כי הוא עדיין הנשיא של הונדורס וקרא לעם להגן על הדמוקרטיה בדרכי שלום.

עם פרסום דבר הדחתו האלימה של הנשיא, הציבו תומכיו בריקדות ברחובות עיר הבירה וחסמו את הגישה לארמון הנשיאות. המחסומים המאולתרים נבנו מצמיגים, דוכני עיתונים וקורות מתכת. עם תחילת ההפגנות הכריז "נשיאה בפועל" של הונדורס, מינוי של הצבא, רוברטו מיצ'לטי, על עוצר כללי ברחבי המדינה. במקביל ננקטו צעדים לדיכוי החירויות הדמוקרטיות: מעצרים וחיפושים אחר ראשי ערים, פעילי שמאל ואנשי רוח. נמסר, כי בהפגנות נהרגו לפחות שלושה מפגינים ועשרות נפצעו.

אמריקה הלטינית מגנה וארה"ב מגמגמת

מייד עם היוודע דבר ההפיכה, גינו כל מדינות אמריקה הלטינית את המעשה. ממשלת קובה כינתה את ההפיכה מעשה "נפשע וברוטלי" וקראה לבודד את המשטר החדש. בהצהרה שפרסם ידידו הקרוב של סלאיה, הוגו צ'אבס, נשיא ונצואלה, נקרא נשיא ארה"ב, ברק אובאמה, "להכריז על התנגדותו להפיכה ולהורות לכל מי שמעורב בה לחדול ממעשיו", והוסיף: "מי שעומד מאחורי ההפיכה היא הבורגנות. אלה בעלי הון הרוצים להפוך את הונדורס לרפובליקת בננות". ארגון מדינות אמריקה הציב למבצעי ההפיכה בהונדורס אולטימטום של 72 שעות להחזיר את הנשיא המודח מנואל סלאיה למדינה ולתפקידו, ולא - היא עלולה להיות מושעית מהארגון. מזכ"ל הארגון, חוזה מיגל אינסולזה, כינה את האירועים בהונדורס "הפיכה בסגנון הישן שסברנו שאינו קיים עוד". למעשה שום מדינה לא הכירה בממשלה שהוקמה על כידוני הצבא, ומדינות רבות מאמריקה הלטינית ומערב אירופה הוציאו את שגריריהן מהמדינה "להתייעצויות דחופות".

(המשך בעמוד 3)

29 ארגונים פמיניסטיים:
יועלה שכר המטפלות במשפחתונים

במכתב דחוף ששלחו (2.7) 29 ארגונים פמיניסטיים, וביניהן – תנד"י, לשר התמ"ת, בנימין בן אליעזר, הם דרשו כי יתערב מיידית להעלאת שכרן של מטפלות המשפחתונים ולהשוואתו לשכר מטפלות מעונות היום. מטפלת במשפחתון משתכרת 4,186 שקל תמורת 210 שעות עבודה בחודש, בעוד מטפלת במעון יום משתכרת סכום של 5,690 שקל

לאחרונה יצאו מטפלות המשפחתונים, יהודיות וערביות, למאבק להעלאת שכרן במסגרת הארגון "כוח לעובדים". ב-30.6 הן הפגינו מול משרדי הממשלה בתל- אביב..

במכתב שנשלח לבן אליעזר נכתב, כי "2,400 מטפלות משפחתונים כורעות מזה שנים תחת נטל של עבודה מאומצת, מרובת הוצאות, ללא הכנסה שיכולה לקיימן, שגובהה מתחת לשכר מינימום. לא יעלה על הדעת כי תוספת התקציב בסך 35 מיליון שקל, שמיועדת למעונות היום ולמשפחתונים, לא תיטיב עם המטפלות העובדות. ואם כך יקרה, נראה זאת כהפרה חמורה של זכותה הצודקת והחוקית של כל עובדת להשתכר כראוי מעבודתה, מעל לשכר המינימום ובמסגרת חוקי העבודה לפחות.

הפיכה בהונדורס

(סוף מעמוד 2)

בין המגנים את ההפיכה הצבאית היה ממשל אובאמה. אבל יש לציין, שאובאמה היה בין המגנים האחרונים. שלושה ימים לקח לנשיא האמריקאי הנמרץ לפרסם הודעת גינוי רשמית. בהודעה הראשונה קרא הבית הלבן "לכל המפלגות לשמור על כללי המשחק הדמוקרטיים", אך לא כלל דרישה להחזיר את סלאיה לכס הנשיאות. למחרת, פרסמה מזכירת המדינה הילרי קלינטון הודעה חריפה יותר, אבל המילה "הפיכה צבאית" אינה מוזכרת בה, וגם הדרישה לחזרתו של סלאיה "נשכחה". האם ארה"ב מסכימה שיש להחזיר את סלאיה לשלטון? במסיבת עיתונאים קראה קלינטון "להחזיר את החיים הדמוקרטיים להונדורס", אך סירבה להתייחס לדרישה מפורשת להחזרת הנשיא לתפקידו.

מדוע קשה כל כך לממשל ארה"ב לדרוש את החזרתו של סלאיה לשלטון? אולי מפני שהוא ידידם של המנהיגים המתקדמים של אמריקה הלטינית ודורש רפורמות חברתיות בארצו? או בגלל שארה"ב, בסופו של דבר, קשורה בהפיכה ומנסה לסחוט מהנשיא המודח "עסקה", לפיה הוא ישוב לארצו, אבל במעמד של "אזרח חופשי", ולאו דווקא של נשיא? הדבר היחיד שאפשר לומר לזכות אובאמה, שהוא לא פרסם הצהרת תמיכה בקושרים, כפי שעשה קודמו, ג'ורג' בוש, שפירסם הודעת תמיכה ב"הדחתו" של הנשיא צ'אבס בעת הפיכת הנפל שאירעה בוונצואלה ב-2002.

"אם האוליגרכים שוברים את כללי המשחק כפי שעשו - לעם מותר להתנגד ולהיאבק, ואנחנו תומכים בהם" - הדגיש צ'אבס. גם מנהיג המהפכה הקובנית, פידל קסטרו פרסם בעיתון המפלגה הקומוניסטית "גראנמה" טור, בו הוא הגדיר את ההפיכה בהונדורס כפאשיסטית. עוד גולל קסטרו את קורות ההפיכה והדגיש "אם ההמונים ינהלו מאבק נחוש, לא תהיה לקושרים דרך אחרת אלא להסתלק מן השלטון".

א"ד

דו"ח אמנסטי: פשעי מלחמה בוצעו בידי ישראל והחמאס

ארגון זכויות האדם אמנסטי קורא להעמיד לדין את אלה בישראל ובחמאס האחראים לפשעי מלחמה.

אמנסטי פרסם בשבוע שעבר דו"ח אודות מלחמת עזה, לפיו בין 1,400 הפלסטינים שנהרגו במהלך המלחמה נמנו 300 ילדים, 115 נשים ו-85 גברים בני יותר מ-50. עוד נכתב, כי 200 גברים הרוגים נוספים, בני פחות מ-50 - לא עסקו בטרור. מספר ההרוגים הפלסטינים לפי צה"ל היה 1,200.

מהדו"ח עולה, כי רוב ההרוגים הפלסטינים נפגעו מכלי נשק בעלי רמת דיוק גבוהה ומנשק ארטילרי המכיל זרחן לבן, האסור בתכלית בשימוש באזורים צפופי אוכלוסין. מעדויות שגבו אנשי "אמנסטי" בשבועות שלאחר המבצע מתברר, כי אזרחים נהרגו כשנקלעו לחילופי אש בין חמושים פלסטינים לחיילי צה"ל. לפי הדו"ח, ההרוגים לא שימשו כמגינים ללוחמים. גם צוותי הצלה פלסטינים נפגעו, למרות שצה"ל היה יכול להבחין בין מטרות צבאיות למטרות אזרחיות –נכתב בדו"ח.

בהמשך מדווחים אנשי אמנסטי, כי במהלך המבצע נהרסו ברצועה למעלה מ-3,000 בתים, ועוד כ-20 אלף מבנים ניזוקו. בנוסף נהרסו עד היסוד מפעלים וגם החקלאים נפגעו כלכלית במהלך ימי הלחימה.

לפי הנתונים שאסף אמנסטי, במהלך המבצע נורו לעבר ישראל 571 רקטות קסאם וגראד וכן 205 פצצות מרגמה. גם כלפי חמאס מעלים אנשי אמנסטי טענות וחשדות בביצוע פשעי מלחמה באמצעות שיגור רקטות לעבר ישובים אזרחיים.

צבא ארה"ב יצא מהערים; כיבוש עירק טרם הסתיים

החזית המאוחדת לשלום ולצדק, המאגדת ארגונים ופעילים בארה"ב נגד מעורבותה בעירק ובאפגניסטן, פרסמה בשבוע שעבר הודעה, המציינת, כי פינוי הערים בעירק הוא צעד חיובי, אך לא סוף הכיבוש.

החזית המאוחדת מזכירה, כי פינוי הערים נכלל בהסכם בין ממשל בוש לממשלת עירק, לפיו כל הכוחות האמריקאיים התחייבו לסגת מכל הערים והעיירות בעירק עד ל-30 ביוני השנה. נסיגה זו, מציינת ההודעה, נתקבלה בהתלהבות בעירק.

על הפרק, מציינת ההודעה, פינוי מלא של כוחות ארה"ב מעירק. אך למרות המחויבות לעשות זאת, צבא ארה"ב נערך לנוכחות מבצעית מחוץ לערים וגם לאפשרות, שכוחות מסוימים יישארו בעירק לטווח ארוך תחת הכותרת של "יועצים".

עד כה עלו המלחמה והכיבוש בן שש השנים לציבור האמריקאי מאות מיליארדי דולרים. רק לאחרונה אישר הקונגרס האמריקאי תוספת של 77 מיליארד דולר למימון הכיבוש של עירק ואפגניסטן.

בינתיים פורסם, כי הצעד הראשון שעשתה ממשלת עירק למחרת הפינוי של צבא ארה"ב מהערים היה – ביצוע מכרז בדבר החכרת שדות נפט רחבי ידיים למונופולים זרים לצורך קידוחים והפקת נפט.

סמים:
יותר משתמשים, פחות תקציב

ח"כ **מוחמד ברכה** (חד"ש), יו"ר הוועדה למאבק בנגע הסמים, קרא (23.6) להגדיל את התקציבים המיועדים למאבק בהתמכרות לסמים ולאלכוהול. הוא העלה את התביעה במסגרת ציון היום הבינלאומי למניעת שימוש וסחר בסמים.

ברכה ציין, כי 320 אלף תושבים בישראל משתמשים בסמים, וביניהם – כ-60 אלף קטינים. 15 אלף מבין המשתמשים נחשבים מכורים. אך למרות הקפה ולמרות חומרתה, תופעת הסמים אינה זוכה בתשומת הלב הראויה.

ברכה הזכיר, כי התקציב של הרשות למלחמה בסמים היה 52 מיליון שקל בשנת 1988, אך רק 10 מיליון שקל בתקציב 2009 ו-11 מיליון בתקציב 2010. נוסף להגדלת התקציב, תבע ברכה גם חשיבה מערכתית, שתוביל לריכוז הטיפול, המפוזר כיום בין כמה משרדי ממשלה, במטרה לייעל את העבודה. הוא הדגיש במיוחד את החשיבות של המניעה, וקרא להורים ולמחנכים להקדיש לכך תשומת לב רבה.

שש פיתות – סיכון ביטחוני?

בהצעה רגילה לסדר היום, העלה ח"כ מוחמד ברכה את השערורייה של הגבלת העברת המזון בידי פועלים פלסטינים, העוברים במחסומים מופרטים לעבודה בישראל. לפי כתבה ב"הארץ", שומרים המועסקים בידי חברת "מודיעין אזרחי" מונעים מפועלים פלסטינים להעביר בקבוקי מים גדולים, מזון מבושל, קופסאות טונה ואפילו פיתות במספר העולה על חמש.

ברכה תבע משר הביטחון לדאוג להפסקת ההתעללות בפועלים הפלסטינים החוצים את המחסומים.

בהמשך סיפר ברכה, כי ביקר אצל עבד אלעזיז דוויק, יו"ר המועצה המחוקקת הפלסטינית, אשר שוחרר לאחרונה מהכלא. ברכה, ציין, כי שלטונות הכיבוש החליטו לשחררו לא לאחר שבדקו את מעשיו, אלא משום שלפי החוקה הפלסטינית, הוא ממלא מקום הנשיא הפלסטיני.

סגן שר הביטחון, מתן וילנאי, הצהיר בתשובתו, כי "אין שום מגבלה בהעברת מזון במחסומים" והוא יבדוק את התלונות.

אלימות בבתי הספר

ח"כ ברכה העלה לדיון (1.7) את תוכנית משרד החינוך למיגור האלימות בבתי הספר. ברכה ביקר את הניסיון של משרד החינוך להיאבק בתופעת האלימות בעיקר באמצעות החרפת הענישה. תפקידו של משרד החינוך, הדגיש, הוא לחנך לקבלת האחר ולהתחשבות בזולת.

בהקשר זה מתח ברכה ביקורת על התוכנית "אופק חדש", שלא לוותה בכלים הנחוצים ולא שיפרה את המצב בבתי הספר. הוא התריע מפני תוכניות לפטר מורים ולקצץ בשעות תגבור.

השופט ברק וזכויות המיעוט

ח"כ **עפו אגבריה** (חד"ש) שיבח בדבריו במליאה (1.7) את דבריו של השופט בדימוס אהרון ברק, אשר הדגיש את חשיבות קיום השוויון בין האזרחים בישראל, ובמיוחד – את ההתגברות על קיפוחה של האוכלוסייה הערבית. אמירות אלה חשובות במיוחד על רקע ההקצנה במדיניות הממשלה.

בית המחוקקים

נקודת זיכוי למסיים לימודים לתואר אקדמי

ח"כ חנא סוייד (חד"ש) הציג (1.7) בקריאה טרומית את הצעת החוק, לפיה חישוב מתן נקודת הזיכוי במס הכנסה למי שסיים את לימודיו האקדמיים יחל מהרגע שהוא החל לעבוד, ולא מאז שסיים את לימודיו. כיום נקודת הזיכוי ניתנת למשך שלוש שנים מאז סיום הלימודים.

הרוב הקואליציוני הסיר את ההצעה מעל סדר היום.

להגביל אפשרות לתצפת על עצורים בטלוויזיה במעגל סגור

צילום אסירים ועצירים בטלוויזיות במעגל סגור הינו נוהג שגור בבתי מעצר. באקט זה יש משום פגיעה קשה מאוד בכבודו, בפרטיותו ובחירותו של האסיר, קל וחומר כאשר מדובר בעציר, אשר עומדת לו חזקת החפות.

על-רקע זה, יזם ח"כ **דב חנין** (חד"ש) הצעת החוק, אותה הניח על שולחן הכנסת. על הצעת החוק חתומים גם חברי הכנסת מסיעת חד"ש - מוחמד ברכה, חנא סוייד ועפו אגבאריה. לפי הצעת החוק, יתווסף לסעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), 1996, סעיף, אשר יגביל את השימוש בטלוויזיות במעגל סגור בתאי מעצר או מאסר אך ורק למקרים, בהם "קיימת סכנה ממשית שעציר יפגע בעצמו בשל נטיותיו האובדניות, או באחרים השוהים עמו". כן מציע התיקון, כי מתפעלי הטלוויזיה במעגל סגור יהיו מאותו מין של האסירים.

הפרטת שירותי הבריאות לתלמיד

ב-1.7 העלה ח"כ עפו אגבריה על סדר היום של הכנסת את ההשלכות החמורות של הפרטת שירותי הבריאות לתלמיד.

אגבריה הזכיר, כי באפריל 2007 החליט משרד הבריאות להפריט את שירותי הבריאות לתלמידים, והעבירם לחברה פרטית. דוחות על המצב לאחר ההפרטה מגלים, כי החברה הפרטית מתרכזת רק במתן חיסונים, ומעמיסה על האחיות מספר דמיוני של 4,000 תלמידים לכל אחות. כתוצאה מכך, נעלמו המעקב הבריאותי והחינוך לבריאות, שבו עסקו האחיות בעבר.

במקביל, ציין אגבריה, פגעה החברה הפרטית בזכויותיהן של אחיות בריאות הציבור כעובדות, ומקצצת במשרותיהן.

מדיניות ההפרטה של שירותי הבריאות בבתי הספר פוגעת, לכן, בתלמידים, ש-9% מהם לא חוסנו, וגם באחיות.

השר אטיאס (ש"ס) רוקד לצלילי חלילו של ליברמן

חברי כנסת של חד"ש הגיבו בזעם לדברים שאמר שר הבינוי והשיכון אריאל אטיאס (ש"ס) בפני לשכת עורכי הדין (2.7): "יש לעצור את התפשטות היישובים הערביים בגליל".

ח"כ עפו אגבריה הציע לשר אטיאס ללכת בהקדם למרפאה הקרובה למקום מגוריו, כדי לבדוק אם לא לקה ב"שפעת הגזענים" מבית היוצר של ליברמן.

יו"ר חד"ש, ח"כ מוחמד ברכה, אמר בעקבות ההתבטאות של השר אטיאס, כי "התפשטות הגזענות בממשלה ובממסד הרשמי עולים מדרגה מדי יום. הממשלה הזאת צריכה לדעת, כי הערבים חיים במולדתם ואין להם מולדת אחרת. הם לא יהגרו משום מקום בעולם, ואם יש מישהו זר בוואדי ערה, בגליל או בכל מקום אחר בארץ, אלה בהחלט לא הערבים".

אובאמה ונתניהו: כלום נולד עימות?

המשך הדיון לגבי התגובה שעל השמאל לאמץ נוכח עמדות אובאמה ונתניהו. הקוראים מוזמנים לשלוח תגובות אל info@maki.org.il

מאת שמואל אמיר

נאומו של נתניהו נתפש בארץ ובעולם כתשובה לנאומו של אובאמה בקהיר. הוא עורר התעניינות רבה, למרות שתוכנו היה שגרתי: ביטחון, הפלסטינים סרבנים. גם כאשר אמר "באומץ לב וביושר", שהוא מציע מדינה לפלסטינים, הוא הוסיף מייד, שהמדינה חייבת להיות מפורזת ליד השכן החמוש מכף רגל עד ראש; שהפלסטינים צריכים להכריז שהם מצטרפים להסתדרות הציונית ומכירים בישראל כמדינה יהודית; שירושלים תישאר "בלתי מחולקת", ועם חמאס (הממשלה הלגיטימית) לא נדבר. נתניהו לא דיבר על גבולות 67' או על זכות השיבה, והוא התעלם גם מן היוזמה הערבית לשלום. המילה "כיבוש" לא יצאה מפיו; לדידו, זו "נוכחות" כוחותינו.

את פנייתו המתוקשרת של אובאמה להפסיק את הבנייה בהתנחלויות, דחה נתניהו באופן גס למדי באומרו: "אנחנו צריכים להמשיך ולספק את הצרכים הנורמליים בהתנחלויות".

התגובות הערביות והפלסטיניות דחו בתוקף את "ההצעות הנדיבות" ואילו אובאמה אמר, כי נאום נתניהו הוא "צעד בכיוון הנכון".

כלום נוצר עימות חריף בין ישראל לארה"ב אחרי נאום נתניהו, שהיה לפי סאיב עריקאת "סטירת לחי לאובאמה"?

קחו לדוגמה את המשפט המהדהד ביותר בנאום אובאמה: "ההתנחלויות צריכות להיפסק". משפט זה נתקבל בעולם כמציין מפנה חד כלפי ישראל. אולם במבט שני וקצת יותר מחדד עולה השאלה, מדוע בחר אובאמה במילה "להיפסק" ולא במילה "להוריד"? האם אין בכך משום ויתור על הפסקת הכיבוש ועל הכשרתו העקיפה, תוך כדי רמיזה לכך, שהדרישה להפסקת הכיבוש עצמו היא מעט גדולה על אובאמה, ולפיכך הוא מסתפק בהפסקת ההתנחלויות? והאם אין כאן התחשבות מראש ב"גושי ההתיישבות", אשר סיפוחם כלול, כידוע, בכל "תוכנית שלום" ישראלית?

למעשה, בתביעה הנחרצת מישראל להפסקת ההתנחלויות יש לא מעט צביעות והעמדת פנים. אך הלוא ידוע בוודאי לנשיא ארה"ב, שממשלות ישראל לא היו מסוגלות להקים ולו התנחלות אחת ללא הסכמתה של ארה"ב (ולענייננו אין זה חשוב אם מדובר בהסכמה מפורשת או ב"קריצה").

לכן, אילו היה אובאמה מדבר בכנות, היה עליו לומר: **אנחנו** נפסיק, ומייד, את התמיכה בבניית ההתנחלויות. אנחנו, בשיתוף עם הישראלים, הרשינו את הבניה הזאת, הנוגדת את החוק הבינלאומי, ובמועצת הביטחון של האו"ם הטלנו וטו על כל גינוי של ישראל. אילו אובאמה היה מתבטא כך, הוא היה דובר אמת ושם קלפים פתוחים על השולחן. אולם במקום זאת הוא נעמד בפוזה של מטיף בשער, כפי שעשה גם בשאר חלקי נאומו, שגם בהם הסתיר יפה את מניעי המדיניות האמריקאית. כך, למשל, אמר בנאומו, שארה"ב לא תכפה שלום על הצדדים, וכי הם עצמם צריכים להחליט על כך. האם אובאמה אינו יודע, שזו בדיוק אותה מדיניות ישראלית (שנתניהו הדגיש היטב בנאומו), הדורשת "משא ומתן ישיר" עם הפלסטינים, משום שאין לה שום כוונה לוותר לעד על הכנעת הפלסטינים?

בהקשר זה חשוב לשים לב לעובדה, שלכל אורך נאומו אובאמה לא הציע תוכנית לשלום ולהפסקת הכיבוש. הוא לא הזכיר את גבולות 67', את בעיית הפליטים, את ירושלים כבירתן של שתי המדינות, ולא התייחס לאחדות הפלסטינים. בכך הוא הקל על נתניהו להתייחס לסוגיות האלה כרצונו.

מקוממת במיוחד הייתה הפיסקה בנאום, שבה דיבר אובאמה על האלימות שהפלסטינים (ולא הישראלים, חס וחלילה) צריכים לחדול ממנה. וזאת הוא אמר אחרי "מלחמת עזה", שהתרחשה כבר לאחר היבחרו לנשיאות ולאחר שהוא אישר אותה בעצם שתיקתו.

נאומו של אובאמה מעיד על היחלשות מעמדה של ארה"ב בעולם, ובמיוחד בקרב הארצות הערביות והמוסלמיות. פלישות גדולות בנוסח הפלישות לעיראק ולאפגניסטן קשות יותר לביצוע. קשה יותר גם להפעיל אמצעים מהסוג של רציחות פוליטיות והפיכות פנימיות. היחלשות ארצות הברית נובעת הן מהתרופפות אחיזתה בכלכלה העולמית והן מהשינוי ביחס הכוחות העולמי - התעצמותה של סין ונחישותה החדשה של רוסיה. בין הגורמים המחלישים את ההגמוניה האמריקאית יש למנות גם את התנועה הלאומית-מוסלמית. גם שעה שתנועות אלה נחלשות במידה רבה, כאשר הן הופכות מחילוניות-לאומיות לדתיות-לאומיות, הן ממשיכות להיות כוח גדול ועוין לארה"ב.

המומחים בבית הלבן הבינו היטב, שעל אובאמה להתרחק ממורשת בוש; שיש לשנות, אם לא את המדיניות - לפחות את הסגנון; שיש להנהיג שינויים כאלה או אחרים אפילו על חשבונה של ישראל. לדעתי, המירב שהוא מוכן לו הוא הורדת מאחזים ועצירה מסוימת של התפשטות ההתנחלויות. את המירב הזה, עטוף בסגנון המיוחד לו, יגיש אובאמה כמתנה למדינות הערביות "המתונות", כדי להקל עליהן את הלחץ, שמפעילות עליהן התנועות הלאומיות הערביות.

אובאמה הוא האיש המתאים ביותר לכך. בעניין זה ניתן להשוותו לצ'רצ'יל שאמר, שהוא לא עלה לשלטון, כדי לחסל את האימפריה הבריטית. כמוהו, גם אובאמה אינו רוצה לחסל את האימפריה האמריקאית, אלא לשמור עליה.

בסופו של דבר, נאומי אובאמה ונתניהו, היו הצגה של "כאילו". אובאמה היה יכול להודיע לנתניהו, שאם ישראל לא תיסוג מכל השטחים - הוא יפעיל אמצעים כאלה או אחרים. אך אובאמה אינו מתכוון לנהוג כך, כיוון שישראל משמשת עמדה חשובה במערך האסטרטגי של ארה"ב במזרח התיכון.

ולמי מאתנו שתלו ותולים את תקוות השלום שלהם באובאמה ובארצות הברית, אני אומר בצער: ארה"ב אינה הפתרון, אלא הבעיה.

תמצית המאמר של שמואל אמיר.
המאמר המלא – באתר מק"י www.maki.org.il

עיריית אשדוד נגד התארגנות עובדים

עובדי החברה העירונית למתנ״סים באשדוד פתחו בשבוע שעבר בשביתה בעקבות סירוב הנהלת החברה לנהל משא ומתן לצורך חתימה על הסכם קיבוצי והניסיונות של ראש העירייה, יחיאל לסרי, לפגוע בהתארגנות העובדים ולשבור את שביתתם. במסגרת השביתה, נסגרו כל המתנ״סים בעיר, מעונות היום לא פועלים ולא נפתחו הקייטנות. הסכסוך נידון בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.

בתחילת השבוע שעבר נערך באשדוד כנס עובדים בהשתתפותו של יו״ר ההסתדרות עופר עיני ויו״ר הסתדרות המעו״ף, ארנון בר דוד. אל הכנס הגיעו כ- 300 עובדים וכן ועדי עובדים רבים מהאזור, שבאו להביע את הזדהותם עם מאבק העובדים: ועדי העובדים של נמל אשדוד, חברת החשמל, בתי זיקוק, טבע, אלתא, בזק, התזמורת האנדלוסית, סונול אשדוד ועוד.

הסכם ענפי ברשתות שיווק המזון

הסתדרות המעו״ף וחטיבת רשתות השיווק באיגוד לשכות המסחר חתמו בשבוע שעבר לראשונה על הסכם עבודה ברשתות השיווק, המסדיר את זכויותיהם של כלל העובדים בענף. קדם לחתימה משא ומתן שנמשך שנתיים. ההסכם לא חל על עובדים המועסקים ברשתות שיווק שלהן הסכם קיבוצי מיוחד. ההסכם יחול על שופרסל, רבוע כחול, רמי לוי שיווק השקמה, קואופ ישראל, חצי חינם ועוד.

ההסכם מסדיר את תנאיי העבודה של העובדים הזמניים והקבועים בכל הקשור לפנסיה מקיפה, תוספות עבור עבודת לילה, דמי הבראה, חופשות חג ועוד.

עובדים קבועים, המועסקים שלוש שנים ומעלה, יקבלו את כל ההטבות שלהן זכאים העובדים הזמניים והטבות נוספות. יצוין כי ספירת הוותק לצורך קביעות תהיה מתחילת עבודתו בפועל של העובד, ולא ממועד חתימת ההסכם.

העובדים הקבועים יהיו זכאים למשכורת 13, לתוספת ותק של 1% לשכר מידי שנה, עד תקרה של 35 שנות ותק, לדמי ביגוד ולקרן השתלמות. עובדים אלה יהיו מוגנים מפני פיטורים, לאחר שההסכם קובע, כי פיטורים, שאינם נובעים מצמצום כוח אדם, חייבים את הסכמת ההסתדרות.

מאבק הרשויות המקומיות הדרוזיות

תושבים בכפרים דרוזיים וצ׳רקסיים הפגינו בשבוע שעבר בכמה צמתים בצפון, הבעירו צמיגים וגרמו לעומסי תנועה בצומת כפר יאסיף ובצומת כברי. המפגינים נשאו שלטים ובהם נכתב: ״ממשלת ישראל, אל תפקירי את יישובי הדרוזים והצ׳רקסים״. יו״ר פורום הרשויות המקומיות הדרוזיות והצ׳רקסיות, סאלח פארס הכריז: ״נחריף צעדינו עד שנשיג שוויון מלא, המריחות שמרחו אותנו 60 שנה לא יחזרו״.

קדמה להפגנות בצמתים הפגנה סוערת מול משרד ראש הממשלה בירושלים. במהלך ההפגנה נפגשו נציגי המפגינים עם ראש הממשלה, שפיזר הבטחות רבות. אך נכון לרגע כתיבת שורות אלה, שום הבטחה לא מומשה.

סכסוך עבודה בחברת החשמל

ההסתדרות הכריזה בשבוע שעבר על סכסוך עבודה בחברת החשמל. זאת כדרישה לחתימה על הסכם קיבוצי, אשר יסדיר את זכויות העובדים ותנאי העסקתם. ברקע לשביתה - החלטת הממונה על השכר במשרד האוצר להפחתת שכר עובדים באופן חד צדדי ולא במשא ומתן.

במכללת ספיר מתארגנים נגד פיטורים של מרצים מן החוץ

מרצים מן החוץ מתארגנים במכללת ספיר שבשדרות, בעקבות החשש שרבים מהם יפוטרו. המרצים מן החוץ מהווים במכללת ספיר 85% מהסגל האקדמי - שיעור שאין כדוגמתו ביתר המוסדות להשכלה הגבוהה. בשנה האחרונה התארגנו המרצים בספיר והקימו ועד עובדים, שמנהל עתה מאבק נגד הקיצוצים. בוועד טוענים לחוסר שקיפות מצד הנהלת המכללה, שאינה חושפת את הבעיות הכלכליות, איתן היא נאלצת להתמודד.

למאבק הוועד הצטרפה גם אגודת הסטודנטים במכללה, מתוך דאגה לזכויות הסטודנטים שייאלצו ללמוד בכיתות גדולות וצפופות יותר.

גם ארגון הסגל הזוטר באוניברסיטה העברית הכריז על סכסוך עבודה בגלל סכנת פיטורי המרצים מן החוץ, המוגדרים עתה ״עמיתי הוראה״.

הנהלת אל על פוגעת בעובדים

נציגות עובדי אל על הפיצה בשבוע שעבר חוזר לכ-6,000 עובדי החברה ועדכנה אותם בהתפתחויות ובהתנהלות החברה בחודשים האחרונים. באגרת נכתב, כי ״עוד לא יבשה הדיו על חתימת ההנהלה על הסכם העבודה הקיבוצי מנובמבר 2008, וכבר מנסה החברה לחבל בהוראותיו. ההסכם הקיבוצי כלל ויתורים מרחיקי לכת מצד העובדים. הנחנו שהוויתורים מרחיקי הלכת יאפשרו לעובדים להתרכז בעבודתם משך תקופת ההסכם ללא ההפרעות האופייניות לתקופת ניהול משא-ומתן, אך לצערנו, התברר כי החברה משקיעה את מרצה רק בנושא פגיעה בעובדים״. נציגות העובדים מאשימה, כי ההנהלה מונעת מהנציגות לכנס אסיפות הסברה ולעדכן את העובדים כמקובל. ההסתדרות אישרה לנציגות העובדים להתחיל בהחתמת עובדים על בקשה להכרזה על סכסוך עבודה.

חוג אחווה – חיפה

שדרות בן גוריון 39

ביום ד׳, 15 ביולי, בשעה 19.30

חמישים שנה למרד ואדי סליב

דיון עם **דוד חמו**, עורך ״עתון אחר״

ת״ד 26205, ת״א 61261, טל׳ 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק״י : www.maki.org.il , אתר חד״ש : www.hadash.org.il